Aan de minister van Justitie
Mr. J.P.H. Donner
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Betreft: Ontwerp-kaderbesluit betreffende de bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat, document 13447/02, interinstitutioneel dossier 2001/0270(CNS).

Rotterdam, 25 november 2002

Geachte heer Donner,

Naar aanleiding van de zitting van de JBZ-Raad, welke plaatsvindt op 28 en 29 november a.s., verzoekt het Landelijk Bureau ter bestrijding van Rassendiscriminatie (LBR) u kennis te nemen van de volgende opmerkingen betreffende agendapunt 22.

1. Het LBR meent dat publiekelijk geuite beledigingen of dreigementen uit racistische of xenofobe motieven strafbaar gesteld dienen te worden. Wij dringen er dan ook bij de regering op aan te bevorderen dat dit bestanddeel in artikel 1 van het kaderbesluit wordt opgenomen. In de tekst van het voorliggende voorstel is de discriminerende belediging niet (meer) als strafbaar feit opgenomen. In het Nederlands recht zijn dergelijke beledigingen onder artikel 137c Sr. wel strafbaar gesteld. Om een te zeer uiteenlopen van strafbaar gestelde feiten in de Unie te voorkomen, verdient het de voorkeur dit onderdeel wel op te nemen. Het LBR wijst erop dat het van belang is om Europabreed te kunnen optreden tegen uitingen van racisme en vreemdelingenhaat, zoals die bijvoorbeeld voorkwamen in demonstraties georganiseerd door de Groep Kusters/Nederlandse Volksunie in maart 2001 in Kerkrade en januari 2002 in Rotterdam. In die demonstratie liepen onderdanen van andere lidstaten mee, die strafbare leuzen schreeuwden. Voorkomen moet worden dat dergelijke uitingen wel in de ene, en niet in de andere lidstaat strafbaar zijn.

2. Naar de mening van het LBR dient de strafbaarstelling van belediging, het aanzetten tot discriminatie, geweld of haat tegen personen wegens hun godsdienstige overtuiging te worden vastgelegd in het kaderbesluit. In veel gevallen is belediging van en aanzetten tot haat wegen godsdienstige overtuiging niet los te koppelen van de etnische afkomst van een slachtoffer, zeker wanneer het gaat om uitingen van islamofobie. De gewelddadige incidenten na 11 september 2001 tegen moslims zijn daarvan een voorbeeld.

3. Het LBR vindt dat de ontkenning en vergoelijking van genocide , misdrijven tegen de menselijkheid en de Holocaust strafbaar dient te zijn (artikel 1, c en d). Door de te verwachten implementatie van het kaderbesluit zal Nederland te zijner tijd gehouden zijn dergelijke feiten wettelijk vast te leggen. Vaste jurisprudentie van de Hoge Raad bepaalt reeds dat (beledigende) ontkenning van de Holocaust strafbaar is: zie o.a. het arrest van 25 november 1997 (Verbeke; Rechtspraak Rassendiscriminatie 1995-2000, nr. 453), maar wettelijke vastlegging verdient de voorkeur.

4. Het LBR dringt er bij de regering op aan te bewerkstelligen dat de mogelijkheid om strafrechtelijke aansprakelijkheid uit te sluiten (art. 6ter van het voorliggende ontwerp), niet wordt opgenomen. Een dergelijke vrijheid voor de lidstaten komt de rechtszekerheid voor de burger niet ten goede. Ook wordt daarmee getornd aan het algemene beginsel van non-discriminatie in de Unie, zoals onder meer verwoord in artikel 21 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie.

5. Het LBR dringt er op aan om de lidstaten te verplichten om na een eerste rapportage in 2005, periodiek, iedere vijf jaar schriftelijk aan de Europese Commissie te rapporteren (artikel 9 van het voorliggende ontwerp). Daarbij dient de zienswijze van het EUMC en van relevante non-gouvernementele organisaties betrokken te worden. Deze verplichting sluit nauwer aan bij de tenuitvoerlegging van EG-richtlijn 2000/43 inzake de gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afkomst. In de richtlijn 2000/43 is immers ook de verplichting opgenomen om doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties op te nemen. Het lijkt niet consistent om wel een periodieke rapportage over de sancties uit de richtlijn te eisen, en niet een periodieke rapportage over de sancties uit het kaderbesluit.

Hoogachtend,
H.G. Fermina
directeur